

**Kryteria oceniania
wypracowań
i testów wyboru
w klasach VII i VIII
na podstawie Informatora o egzaminie
ósmoklasisty Centralnej Komisji
Egzaminacyjnej**

KRYTERIA OCENY WYPRACOWANIA O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM

(ROZPRAWKA, PRZEMÓWIENIE ITP.)

Za napisanie wypracowania można otrzymać maksymalnie 20 punktów.

1. Realizacja tematu wypowiedzi – 0-2p.

Sprawdza się tu jest m.in., czy: wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu, wypowiedź jest w całości na temat.

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy retoryczne – 0-5p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdza się m.in., czy: argumentacja w pracy jest wnikliwa, argumenty są poparte właściwymi przykładami, argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

3. Kompetencje literackie i kulturowe – 0-2p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdza się m.in., czy: uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

4. Kompozycja tekstu – 0-2p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie

- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu

- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

5. Styl – 0-2p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdzane będzie m.in., czy: styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej, styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy). Oceniając język wypowiedzi, najpierw oceniony zostanie zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczna liczba punktów ustalona będzie na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

6. Język – 0-4p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdzane będzie □ czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych □ czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu. W ocenie egzaminator uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

7. Ortografia – 0-2p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdzona będzie liczba błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

8. Interpunkcja – 0-1p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdzona będzie liczba błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Uwagi dodatkowe:

- 1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, zostanie ona oceniona na 0 pkt.**
- 2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź sprawdzający przyzna 0 pkt.**
- 3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, sprawdzający oceni ją na 0 pkt.**
- 4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), sprawdzający przyzna 0 pkt w każdym kryterium.**
- 5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach sprawdzający przyzna 0 punktów.**

6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu testu lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas praca ucznia zostanie oceniona na 0p.

7. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi mogą nie być przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA PRZYZNAWANIA PUNKTÓW – PRACA ARGUMENTACYJNA (ROZPRAWKA, PRZEMÓWIENIE ITP.)

REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI	
0-2pkt	
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.	2pkt
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia - inny niż forma. W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.	1pkt
Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).	0pkt
ELEMENTY RETORYCZNE	
0-5pkt	
Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1p.	0pkt
Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.	1pkt
Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	2 pkt
Powierzchowna argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.	3pkt
Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	4pkt
Pogłębiona argumentacja. Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.	5pkt
KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE 0-2p.	
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.	2pkt

<p>Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.</p>	1pkt
KOMPOZYCJA TEKSTU 0-2p	
<p>Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności</p> <p>ALBO logiki wypowiedzi,</p> <p>ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.</p>	2pkt
<p>Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności</p> <p>ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.</p>	1pkt
STYL 0-2pkt	
<p>Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.</p>	2pkt
<p>Sporadyczne usterki w odpowiedniości</p> <p>ORAZ/LUB jednolitości stylu.</p>	1pkt
JĘZYK 0-4pkt.	

Poprawność środków	1–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10–13 błędów językowych	14 i więcej błędów językowych
Zakres środków				
<p>Odpowiedni zakres środków językowych, tzn. leksyka stosowna/odpowiednia do realizacji tematu.</p>	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
<p>Wąski zakres środków językowych, tzn. ograniczone leksyka, utrudniająca realizację tematu.</p>	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt

Ortografia 0-2pkt.	
Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.	2 pkt
2-3 błędy ortograficzne.	1 pkt
4 lub więcej błędów ortograficznych.	0 pkt
UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ	
Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.	2 pkt
4-6 błędów ortograficznych.	1 pkt
7 lub więcej błędów ortograficznych	0 pkt
INTERPUNKCJA 0-1pkt.	
Nie więcej niż 9 błędów interpunkcyjnych.	1 pkt
10 lub więcej błędów interpunkcyjnych.	0 pkt
UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ	
Nie więcej niż 11 błędów interpunkcyjnych.	1 pkt
12 lub więcej błędów interpunkcyjnych.	0 pkt

KRYTERIA OCENY WYPRACOWANIA O CHARAKTERZE TWÓRCZYM (np. OPOWIADANIE)

Za napisanie wypracowania można otrzymać maksymalnie 20 punktów.

1. Realizacja tematu wypowiedzi – 0-2p.

Sprawdzone tu jest m.in., czy: wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu, wypowiedź jest w całości na temat.

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy o charakterze twórczym – 0-5p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy: narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona, wydarzenia są logicznie ułożone, fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta oraz czy lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

3. Kompetencje literackie i kulturowe – 0-2p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdzane będzie m.in., czy: uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które

istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

4. Kompozycja tekstu – 0-2p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy list zawiera – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

5. Styl – 0-2p. Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdzane będzie m.in., czy: styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej, styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy). Oceniając język wypowiedzi, najpierw oceniony zostanie zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczna liczba punktów ustalona będzie na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

6. Język – 0-4p. Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdzane będzie

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu. W ocenie egzaminator uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

7. Ortografia – 0-2p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdzona będzie liczba błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

8. Interpunkcja – 0-1p.

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, sprawdzona będzie liczba błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Uwagi dodatkowe:

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, zostanie ona oceniona na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź sprawdzający przyzna 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, sprawdzający oceni ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), sprawdzający przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach sprawdzający przyzna 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu testu lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas praca ucznia zostanie oceniona na 0p.
7. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi mogą nie być przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA PRYZNAWANIA PUNKTÓW – PRACA O CHARAKTERZE TWÓRCZYM (OPOWIADANIE)

REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI	
0-2pkt.	
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu	2pkt
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia - inny niż forma. W pracy występują <u>fragmenty nie dotyczące</u> problemu wskazanego w poleceniu.	1pkt
Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).	0pkt
ELEMENTY TWÓRCZE 0-5pkt	
Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1p.	1pkt
Narracja częściowo funkcjonalna. Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. Prosta fabuła.	1 pkt
Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	2pkt
Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.	3pkt

Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	4pkt
Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. Twórcze wykorzystanie treści lektury.	5pkt
KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE 0-2p.	
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.	2pkt
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.	1pkt
KOMPOZYCJA TEKSTU 0-2p.	
Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.	2pkt
Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.	1pkt
STYL 0-2p.	
Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.	2pkt
Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.	1pkt
JĘZYK 0-4p.	

Poprawność środków	1–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10–13 błędów językowych	14 i więcej błędów językowych
Zakres środków				
Odpowiedni zakres środków językowych, tzn. leksyka stosowna/odpowiednia do realizacji tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. ograniczone leksyka, utrudniająca realizację tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt

ORTOGRAFIA 0-2pkt	
Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.	2 pkt
2–3 błędy ortograficzne.	1 pkt
4 lub więcej błędów ortograficznych.	0 pkt
UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ	
Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.	2 pkt
4–6 błędów ortograficznych.	1 pkt
7 lub więcej błędów ortograficznych	0 pkt
INTERPUNKCJA 0-1pkt	
Nie więcej niż 9 błędów interpunkcyjnych.	1 pkt
10 lub więcej błędów interpunkcyjnych.	0 pkt
UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ	
Nie więcej niż 11 błędów interpunkcyjnych.	1 pkt
12 lub więcej błędów interpunkcyjnych.	0 pkt

PUNKTACJA PROCENTOWA ZA WYPRACOWANIE:

% min.	Liczba punktów	Ocena
95%	20 - 19	6
90%	18-17	5
75%	16-15	4
50%	14-11	3
30%	10-6	2
Poniżej 30%	5-0	1